DIVADELNÁ FAKULTA VŠMU

POVINNÉ TEXTY
NA PRIJÍMACIE SKÚŠKY
Štud. plán HERECTVO

Na talentové skúšky sa povinne naučte naspamäť priložené texty monológov a dramatických dialógov.

Časť je spoločná pre chlapcov aj dievčatá, časť je určená len dievčatám, alebo chlapcom – podľa označenia). Vzhľadom k tomu, že je pomerne častá požiadavka predniesť ukážku v rôznych duševných rozpoloženiach (napr.: nahnevaný, smutný, rozčúlený, atď.), upozorňujeme na nevyhnutnú podmienku stopercentného ovládania textov!

Pre správne pochopenie textov (dialógov, monológov) požadujeme povinné precitanie celého diela!

ZOZNAM POVINNÝCH TEXTOV

POÉZIA:

W. Shakespeare:	**Sonety**	*(Sonet LXVI.)*	*spoločne*
R. Kipling:	**Ak**		*spoločne*

MONOLÓGY (v zátvorke je uvedené dejstvo, obraz resp. výstup):

Ann Jellicoe:	**To je tá Finta**	*(Colin)*	*chlapci*
W. Shakespeare:	**Hamlet**	*(Hamlet)*	*spoločne*
W. Shakespeare:	**Kráľ Lear** (I., 1.)	*(Edmund)*	*chlapci*
A.S. Puškin:	**Eugen Onegin**	*(List Tatiany)*	*dievčatá*
N. V. Gogoľ:	**Ženba** (II., 1.)	*(Agafia)*	*dievčatá*
W. Shakespeare:	**Kráľ Lear**	*(Goneril)*	*dievčatá*

DIALÓGY:

P. Marber:	**Closer**	*(Dan+Alica)*	*chlapec+dievča*
P. Marber:	**Closer**	*(Anna+Larry)*	*chlapec+dievča*
C. Goldoni:	**Če-Če-Čertice**	*(Lucieta+Orseta)*	*dievča+dievča*
W. Shakespeare:	**Romeo a Júlia**	*(Rómeo+Júlia)*	*chlapec+dievča*
W. Shakespeare*:*	**Sen noci svätojánskej**	*(Demetrius+Helena)*	*chlapec+dievča*
A. P. Čechov:	**Tri sestry**	*(Tuzenbach+Irina)*	*chlapec+dievča*
J. B. Mollière:	**Mizantrop**	*(Filint+Alcest)*	*chlapec+chlapec*

Pri nácviku i predvádzaní vyššie uvedených textov odporúčame sústrediť sa na taký spôsob interpretácie, ktorý bude v súlade s vašou skúsenosťou a s vaším osobným zmyslom pre logiku situácie a vášho reagovania na ňu.

W. Shakespeare: **Sonety** *(preklad Ľubomír Feldek)*
(poézia – spoločne)

SONET Č. LXVI

Ustatý všetkým chcem len smrť! Chcem oddych!
Nech u dvier žobrať nevidím viac česť
a niktošov na recepcie chodiť
a čistotu, čo musí bahnom prejsť,
a metále, čo pripnú hlupákom,
a pannu, ktorú znásilňuje prasa,
a bezprávie, čo šliape na zákon,
a moc, čo nad bezbranným vypína sa,
a umelca, čo slúži u despotu,
a tupca, čo vždy múdrych poučí,
a prostú pravdu bitú za prostotu
a zlo, čo dobro drží v područí!
Ustatý všetkým rád to opustím
len teba nerád zanechám tu s tým.

Rudyard Kipling: **Ak (spoločná báseň)**

Ak jasnú myseľ nestratíš,
keď všetci vôkol blázniac –
obvinia ťa v zlosti,
v neviere iných, ak sám dokážeš si veriť,
no zvážiť aj ich pochybnosti,
ak zvládneš čakať, neznaviac sa pritom,
lžou neodpovieš, ak ťa oklamali,
nenávisť druhých, nesplatíš tým citom,
no nebudeš sa tváriť dokonalý,
ak dokážeš sniť, nedať však snom vládu,
myslieť, no dumy neurobiť cieľom,
do očí pozrieť víťazstvu i pádu
a rovnaký byť k tým dvom nepriateľom,
ak dokážeš dať výhry na hromadu
a staviť všetko na jeden ťah kariet,
prehrať a začať znovu od začiatku,
a slovka o tej strate neprevravieť,
ak dokážeš dať povel srdcu, svalom
nech slúžia, aj keď odumreli,
kráčať, keď nič už v tebe nezostalo,
len vôľa, ktorá vydržať im velí,
ak udržíš si hrdosť vraviac k davu,
prostotou zasa kráľmi obklopený,
ak nezohne ti hnev, či priazeň hlavu,
ak napriek úcte, nik ťa neprecení,
ak vložíš pritom do minúty prísnej
šesťdesiat sekúnd behu z celej sily,
tvojou stane sa zem, i poklady z nej,
a bude z teba človek, syn môj milý!

Ann Jellicoe: **To je tá finta**

(monológ – chlapci)

TOLEN: Ako balím baby? Môžem ti to vysvetliť teoreticky. Colin , z vlastnej skúsenosti. Teoretický postup. Lenže na to treba aj intuíciu. A tá, Colin, musí byť vrodená. Niektorý človek sa už narodí s tým, že vie, ako na ženy. Iný sa to zas do istej miery vie naučiť. Stačí prísť na fintu.
V prvom rade si musíš uvedomiť, že ženy nie sú osobnosti, ale typy. Nie, ani typy nie – iba ženy. Chcú sa poddať mužovi, ale nechcú za to niesť zodpovednosť. A preto musí byť muž silnejší. Lenže ani to nie je vždy pravidlom. Muž musí byť aj nekonečne citlivý, musí vedieť všeličo vytušiť. Ak je to nevyhnutné, treba sa aj pokoriť, ponížiť sa, plaziť sa pred ženou, Colin – pravda, iba v prípade krajnej núdze ale keď ju naozaj chceš. No a čo?! Aj to je súčasť dobývania. Ale keď ju dostaneš, bude sa ona plaziť pred tebou. Nakoniec, Colin, vždy zvíťazí muž. A ľudia sa celkom radi nechajú ovládať. Potrebujú pevnú ruku. Potešia sa, keď sa môžu zbaviť zodpovednosti za seba. Pochop, Colin, že ľudstvo sa delí na pánov a otrokov. Ale nie všetci muži, Colin, vedia byť pánmi. No zato takmer všetky ženy patria medzi otrokov. Nechcú o sebe samy rozhodovať, chcú, aby ich niekto ovládal.
Najprv musíš nadviazať kontakt. Tak ľahko ako mne ti to nepôjde, to je jasné. Nehovorím o dotykoch, o telesnom kontakte, to príde neskôr. Najprv musí medzi vami vzniknúť napätie. A potom preskočí iskra. Keď to raz pocítiš, Colin, potom už budeš vedieť. Len, čo nadviažeš tento základný kontakt, pracuješ na zlomení jej odporu. Veľmi ti pritom pomôžu lichôtky: Ak je žena inteligentná, nahovor jej, že je pekná, ak je pekná, nahovor jej, že je krásna. Nikdy nedovoľ ženám rozmýšľať, nikdy im nedaj poznať, že si múdry. A predovšetkým, zásadne sa netvár vážne. Lebo ak raz začne žena rozmýšľať, proces sa neúmerne pretiahne. Nech rozpráva, nech sa smeje a podľa smiechu vždy zistíš, ako ďaleko si pokročil.
A porozmýšľaj tiež nad stravou. Strava je podstatná. Telo potrebuje bielkoviny, energiu. Bielkoviny sú v syre, vajciach, mlieku, v mäse. Ja napríklad vypijem aj dva litre mlieka denne, plnotučného. A zjem pol kila mäsa.

W. Shakespeare: **Hamlet**

(monológ – spoločne)

Prosím vás, predneste ten výstup presne tak, ako som ho ja predniesol, pohrajte sa s ním na jazyku. Ale ako ho iba odmeliete, ako to robievajú viacerí naši herci, bude ma mrzieť, že som svoje verše nedal odrapotať obecnému bubeníkovi. A nemávajte rukami ako veterný mlyn. Každý prostriedok používajte s mierou, lebo práve v záplave, búrke, a či smršti vášne musíte si osvojiť a zachovať triezvosť. Iba tak dosiahnete ľahkosť prejavu. Bože môj, srdce mi krváca, keď počúvam dákeho ozembucha v parochni, ako rozdrobuje vášeň na kúsky, na číre zdrapy, len aby sa votrel do priazne divákom na prízemí, ktorí sú zväčša schopní vnímať iba nemohry bez hlavy a päty a pekelný hurhaj. Dal by som zmlátiť takého herca, čo prekonáva Xantipu a je strašnější Herodes než Herodes v skutočnosti. Prosím vás, vyhýbajte sa tomu!

Ale nebuďte ani veľmi krotkí. Dajte sa poučiť vlastným citom, hrajte, ako si to žiada slovo, a vravte, ako si to žiada hra. Predovšetkým však dbajte na to, aby ste neprekročili prirodzenú mieru. Všetko, čo sa zveličí, vybočuje zo zmyslu divadla, ktorého poslaním od nepamäti bolo a je i teraz nastavovať zrkadlo prírode, ukazovať cnosti jej krásu, zlobe jej ošklivosť a dobe jej vernú podobu, jej odtlačok. Ak v tom presiahnete alebo nedosiahnete mieru, neskúsený divák sa vám bude azda smiať, ale súdneho diváka tým len zarmútite. A súdny divák musí pre vás znamenať viac než plné hľadisko tých druhých.

A nedovoľte tým, čo hrajú u vás šašov, aby hovorili viac než majú napísané, lebo sú takí, čo sa z ničoho nič začnú smiať, aby rozosmiali v hľadisku hŕstku nenáročných divákov, hoci možno práve v tej chvíli ide v hre o dáky vážny problém. To je neodpustiteľné a svedčí to o poľutovaniahodnej ctižiadosti tých, ktorí sa k tomu uchyľujú...

Choďte sa pripraviť.

(Dievčatá si upravia text do ženského rodu. Napr.: *Dala by som zmlátiť takého herca...*)

William Shakespeare: **Kráľ Lear**

(monológ: chlapci)

I. DEJSTVO 2. o b r a z

Monológ nemanželského syna Edmunda, ktorý si uvedomuje nespravodlivosť svojho „bastardského“ osudu.

Vstúpi EDMUND s listom v ruke

EDMUND:

Ty, príroda, si moja bohyňa,
Ty si môj zákon! Prečo by som znášal
zvyklostí mor a dal sa ukrátiť
pre sveta malicherné predsudky?
Zato, že o rok, no - o štrnásť mesiacov
brat prišiel skorej? Preto som dieťa hanby?
A preto bastard? Veď mám telo driečne
a tvár i panskosť, všetko, ako syn
počestnej d ámy? Prečo taký biľag?
Vraj hanba, hanba! Bastard! Vraj nízki!
Veď my sme smelým, rozvášneným skutkom
viac uchvátili junáctva a iskry,
než padne v mdlom manželskom lôžku
na celý kŕdeľ právoplatných synáčkov
splodených v polospánku! Ale nech!
Manželský Edgar, dáš mi svoje zeme!
Otcovi bastard Edmund tak je milý,
ako ty, manželský. „Manželský“! Krásne slovo!
Nuž, manželský, ak plán môj a ten list
budú mať trochu šťastia – bastard Edmund
prevýši manželského. Rastiem mocniem –
bohovia a hviezdy, teraz stojte pri bastardoch!

Otca som počul preklínať hviezdy, a súčasne volať ich na pomoc.

To je teda vrchol hlúposti! Volať hviezdy na pomoc! Môj otec a matka sa spárili pod chvostom Draka, ja som sa narodil v znamení Veľkého medveďa, a následok je, že som násilník a smilník. Pch..., bol by som, čo som, aj keby na moje pankhartské počatie bola žmurkala tá najpanenskejšia hviezdička z celého neba!

Alexander Sergejevič Puškin: **Eugen Onegin**

(monológ – dievčatá)

LIST TATIANY ONEGINOVI

„Ja list Vám píšem – no a čože?
Čo môžem riecť ja listom tým?
Váš rozsudok ma teraz môže
potrestať opovrhnutím.
Lež k môjmu lósu, milý Bože!
snáď máte kvapku sústrasti,
nenecháte ma v nešťastí.
Chcela som mlčať na počiatku,
uverte, môj stud zaiste
by nikdy nepoznali ste,
keby som mala nádej sladkú,
hoc riedko, hoci v týždni raz
v dedine našej vidieť vás,
by počúvala vaše reči,
môcť slovíčko vám riecť a v tom
vše myslieť, myslieť o jednom,
deň, noc, kým stretneme sa zase.
No, vravia, že ste samotár,
že vám je všetko zunované,
a my... niet blýskania v nás dar,
hoc Vás my proste radi máme.“
„Prečo ste navštívili nás?
Tu v hluchom kúte na dedine
nepoznala by nikde Vás,
nie muku, ktorou duša hynie,
a vlny, čo sú na hladine

srdca, čas utíšil by snáď,
srdečný druh by prišiel pre mňa,
a bola by som verná žena
a vždycky dobročinná mať.“
„Druhý!... Nie!... Neoddala by som
inému srdce v svete tom,
to súdené je v súde vyššom,
to vôľa neba – Tvoja som.
Čakám Ťa. Zrakom jediným Ty
nádejí mojich oživ sny,
či ťažký sen môj pretrhni,
ach kázňou, ktorú zaslúžim si!“
„Končím, a studom, strachom mriem,
prečítať strašne písmo celé,
česť Vaša zárukou mi, viem,
že zveriť sa jej môžem smele.“

Nikolaj Vasilijevič Gogoľ: **Ženba**

(monológ – dievčatá)

DRUHÉ DEJSTVO

Prvý výstup

AGAFIA TICHONOVNA *(sama)*.

Naozaj to nie je ľahké – vybrať si! Keby tak ešte bol jeden, dvaja, ale oni sú štyria. Nuž vyber si, dievča. Nikanor Ivanovič nie je škaredý, aj keď je trochu vysušený, ani Ivan Kuzmič nie je škaredý. Nuž a keď mám pravdu povedať, Ivan Pavlovič je síce tučný, ale inak je to veľmi pekný muž. Čo len ja, nešťastná, spravím? Aj Baltazár Baltazárovič má svoje prednosti. Ťažko sa mi rozhodnúť, ani sa to vypovedať nedá, ako ťažko. Keby sme tak Nikanorove Ivanovičove ústa priložili pod Ivanov Kuzmičov nos a k tomu by sme pridali trochu nenútenosti, akú má Baltazár Baltazárovič, a to všetko by sme spojili s postavou Ivana Pavloviča – hneď by som sa rozhodla. Ale takto aby som si hlavu lámala, a veď ma už aj bolí! Myslím, že najlepšie bude losovať. Nechám to všetko na vôľu božiu, ktorý vyjde, ten to bude. Napíšem si ich všetkých na lístočky, lístočky pekne skrútim do trubičky, a nech sa deje, čo sa deje. (Pristúpi k stolíku.)

Ach, dievča to nemá ľahké, a ak je zamilované, to už je koniec. To nijaký chlap nepochopí, a veď to ani pochopiť nechce. Tak... už je to... teraz to vložím do kabelky, zavriem oči, a nech sa deje, čo sa deje. (Kladie lístočky do kabelky a rukou ich mieša.) Hrôza... Ach, keby som tak vytiahla Nikanora Ivanoviča. A prečo vlastne jeho? To už radšej Ivana Kuzmiča. A prečo Ivana Kuzmiča? Vari sú tí ostatní horší...? Nie, nie, nechcem... ktorého vytiahnem, ten nech to bude. (Šmátra rukou v kabelke a vytiahne namiesto jedného lístka všetky.) Uch! Všetci! Všetkých som si vytiahla! Juj, ako mi jen bije srdce! Nie! Musí to byť jeden, jeden, iba jeden!

William Shakespeare: **Kráľ Lear**

(monológ: dievčatá)

I. DEJSTVO

4. OBRAZ

postavy: Goneril

Monológ Learovej dcéry Goneril svojmu otcovi kráľovi Learovi

GONERIL.
Nie iba tento trúfanlivý blázon, otče!
Aj iní z vašej spupnej družiny
večne len rýpu, večne zapárajú,
hýria a robia výtržnosti. Pane,
myslela som, že stačí jemný náznak
a príde náprava. No podľa toho,
čo sami vravíte a robíte
v poslednom čase, obávam sa skoro,
že chránite, ba podnecujete ich
schválením svojím. Ale taká chyba
nesmie prejsť beztrestne!
Otče! Použiť ráčte svoju rozvahu,
viem, že jej máte dosť, a zanechajte
tie rozmary, čo od istého času
vás menia tak, že nik vás nepoznáva!
Váš hraný údiv priveľmi je v zhode
s vašimi kúskami. Snažne vás prosím,
pochopte správne zámer môj. Ste starý
a úctyhodný – buďte už aj múdry!
Máte sto rytierov a panošov,
ľudí tak skazených a výtržníckych,

že zamorený mravmi ich, náš dvor
je ako krčma: obžerstvo a smilstvo
skôr putikou či bordelom ho robia,
než sídlom kniežacím. Sám stud už volá
po rýchlom lieku. Preto vyhovte,
keď tá vás prosí, ktorá inak príkaz
dá bez váhania. Zmenšite svoj sprievod!
A tí, čo ostanú vám slúžiť, nech sú
mužovia primeraní vášmu veku,
dbajúci na seba i na vás.
Bijete mojich ľudí! Vaša zberba
si sluhov robí z tých, čo stoja vyššie!
Počuli ste, pane? Odchádzate ?! Kráľovský môj otče ?!
Múdro. Len si choďte! Choďte si!

Patrick Marber: **Closer (bližšie od teba)**

(dialóg – chlapec + dievča)

6. scéna

ALICA: Kde si bol? Čo je?

DAN: Bol som v práci. Potom sme šli s Harrym na pivo. S Harrym si nikdy nedáš len jedno pivo.

ALICA: Jedol si? Pripravila som sendviče bez kôrky.

DAN: Nie som hladný. *(Pauza.)*

ALICA: Čo je?

DAN: Bude to bolieť. Bol som s Annou. Milujem ju. Stretávame sa už rok. *(Ticho.)*

ALICA: Odchádzam.

DAN: Je mi to ľúto.

ALICA: To je nepodstatné. Čo ti je ľúto?

DAN: Všetko.

ALICA: Prečo si mi to nepovedal skôr?

DAN: Zo zbabelosti.

ALICA: Je to kvôli tomu, že je chytrejšia?

DAN: Nie, lebo... ma nepotrebuje. *(Pauza.)*

ALICA: Vodíš si ju sem?

DAN: Áno.

ALICA: Sedáva tu?

DAN: Áno.

ALICA: Nevydala sa náhodou?

DAN: Prestala sa so mnou stretávať.

ALICA: To vtedy sme šli na vidiek? Osláviť naše tretie výročie?

DAN: Áno.

ALICA: Aspoň sa mi pozeraj do očí. *(Dan sa na ňu pozrie.)*

ALICA: Volal si jej? Žobronil si, aby sa vrátila späť? Preto si chodil na tie dlhé osamelé prechádzky?

DAN: Áno.

ALICA: Ty si ale hajzel.

DAN: Nepopieram, niekoho podvádzať je hnusné.

ALICA: Ako... ako sa to dá... ako to môžeš niekomu spraviť? *(Ticho.)*

DAN: Neviem.

ALICA: To mi nestačí. Idem. *(Dan jej zabráni odísť.)*

DAN: Je neskoro v noci, môže sa ti niečo stať.

ALICA: A čo sa mi môže stať tu?

DAN: Čo tvoje veci?

ALICA: Načo sú mi „veci“?

DAN: Kam pôjdeš?

ALICA: Vyparím sa. *(Pauza.)* Vráť sa ku mne. Prosím ťa, vráť sa ku mne. Budeme sa ešte stretávať? Dan, budeme sa ešte stretávať? Odpovedz.

DAN: Nemôžeme sa stretávať. Ak sa s tebou stretnem, nikdy sa už s tebou nerozídem.

ALICA: Čo budeš robiť, ak si ja nájdem niekoho iného?

DAN: Žiarliť.

ALICA: Stále ma chceš?

DAN: Samozrejme. *(Ona pokrúti hlavou.)*

ALICA: Klameš. Už som bola v tvojej koži. *(Alica začne plakať.)*

ALICA: Objímeš ma? *(Dan ju objíme.)* Zabávam ťa, ale zároveň nudím.

DAN: Nie. Nie.

ALICA: Miloval si ma?

DAN: Vždy ťa budem milovať. Zmenila si mi život. Strašne nerád ťa zraňujem.

ALICA: Tak prečo to robíš?

DAN: Pretože... som sebec a myslím si, že s ňou budem šťastnejší.

ALICA: Nebudeš. Budem ti chýbať. Nikto ťa nikdy nebude milovať tak ako ja.

DAN: Ja viem. (Pauza.)

ALICA: Prečo láska nestačí? Ja som tá, ktorá vždy odchádza. Ja mám opustiť teba. Ja som tá, ktorá opúšťa.

(Alica pobozká Dana. On reaguje. Ona sa prestane bozkávať.)

ALICA: Urob mi čaj... Šéfe.

Patrick Marber: **Closer (bližšie od teba)**

(dialóg – chlapec + dievča)

1. dejstvo 4. obraz

Popoludnie. Anna sedí na lavičke. Má fotoaparát. Pozerá sa na ryby, občas sa pozrie na sprievodcu. Vojde Larry. Uvidí Annu. Obzrie si ju a usmeje sa. Anna si ho všimne a vágne mu kývne.

LARRY: Anna?

ANNA: ...No…? (Larry si rozopne kabát a roztvorí ho. Pod ním má svoj biely plášť.)

LARRY: Mám ten plášť.

ANNA: Áno, máte…

LARRY: Biely plášť…

ANNA: To vidím…

LARRY: Som Larry! „Doktor“.

ANNA: Doktor Larry! Teší ma.

LARRY: Pokojne ma volaj...sultán.

ANNA: Prečo?

LARRY: (zasmeje sa)Ja tomu nemôžem uveriť. Myslel som si... ak sa ukážeš... budeš nejaká stará vykopávka...no ty si strašne pekná.

ANNA: Ďakujem.

LARRY: Spomínala si hotel… (Anna sa na neho pozerá a snaží sa prísť na to, kto to vlastne je.) Času dosť. (Larry sa pozrie na hodinky). Vlastne ho veľa nie je, musím byť o tretej na operačke.

ANNA: Budú vám niečo operovať?

LARRY: (smeje sa) Nie, JA operujem.

ANNA: Ste naozaj lekár?

LARRY: Ako som povedal….Si predsa….Anna?

ANNA: Áno. Prepáčte, ale my sme sa už stretli?

LARRY: Nehraj sa so mnou, ty… nymfomanka z inernetu. Včera šli z teba pekné veci.

ANNA: Naozaj?

LARRY: Hej. „Cítiš moje mokré nohavičky?“ Vyfajči mi ho na popol.“ „Ako pravá kurva píšem jednou rukou…“ Prečo si pripadám ako úchylák?

ANNA: Myslím, že si... z vás nejakí... medici poriadne vystrelili.

LARRY: Strašne sa ospravedlňujem…. (Larry odíde. Anna sa zasmeje. Larry sa vráti.) Nie, hovorili sme spolu cez internet, ale...keď ste ma stretli naživo...už nechcete... je to OK. Nenechám sa vytočiť.

ANNA: Tak sa nevytáčajte.

LARRY: Nie som, som roztrpčený.

ANNA: Ja ani nemám počítač, som fotografka.

LARRY: Kde ste boli včera medzi 5:45 a 6:00 večer?

ANNA: Bola som v kaviarni… s jednou známou.

LARRY: Jej meno?

ANNA: Alica Ayresová.

LARRY: Kvôli čomu ste sa stretli?

ANNA: (zabávajú sa) Kvôli foteniu. Kde ste vtedy boli vy?

LARRY: Rozprával som sa s vami cez internet.

ANNA: Nie.

LARRY: No, s niekým som hovoril.

ANNA: S niekým, kto sa vydával za mňa. Rozprávali ste sa s Danielom Woolfom.

LARRY: S kým?

ANNA: S Aliciným priateľom. Včera mi hovorila, že trávi veľa času na internete. Je to on.

LARRY: Nie, hovoril som so ženou.

ANNA: Ako to viete?

LARRY: Pretože... verte mi, išlo o ženu, mal som obrovskú... bola to žena.

ANNA: Nie, nebola.

LARRY: Nebola, čo?

ANNA: Nie.

LARRY: Taký FAS. Prepáčte.

ANNA: Som plnoletá.

LARRY: Ďakujem. Ten... chlap…

ANNA: Daniel Woolf.

LARRY: Ako ste sa zoznámili?

ANNA: Vlastne ho veľmi nepoznám. Len som ho fotila na obálku knihy, čo mu vyšla.

LARRY: Dúfam, že bez stopy zapadla.

ANNA: Už sa takmer stalo.

LARRY: Svetu vládne spravodlivosť. Ako sa volá?

ANNA: „Akvárium“.

LARRY: (zúrivo)FAS. Robí si reklamu. Prečo? Prečo sa vydával za vás?

ANNA: Má ma rád.

LARRY: Zaujímavý spôsob, ako to dávať najavo. Nemôže vám poslať kvety?

ANNA: (Larry vytiahne z náprsného vrecka ružu. Podá ju Anne.) Tu máte.

LARRY: Ďakujem…

ANNA: Internet je neuveriteľná vec.

LARRY: To teda je.

ANNA: Ponúka skutočnú globálnu komunikáciu. Posledné demokratické masmédium.

LARRY: Presne tak, je v ňom budúcnosť.

ANNA: Dvaja chlapci sa navzájom vzrušujú v kybernetickom priestore.

LARRY: On vzrušoval mňa. Jedno mu treba uznať,ten chlapec vie písať. Je do vás zamilovaný?

ANNA: Neviem. Nie.

LARRY: Ste doňho zamilovaná?

ANNA: Takmer ho nepoznám, nie.

LARRY: Ale svojím spôsobom vás... zaujíma?

ANNA: Myslím, že je... zaujímavý.

LARRY: Čo tu robíte?

ANNA: Pozorujem ryby.

LARRY: Je všetko v pohode? Pokojne sa mi vyrozprávajte…

ANNA: Pretože ste lekár?

LARRY: Pretože som tu. Plač sa povoľuje.

ANNA: Mne nie. Aj tak ďakujem.

LARRY: Som známy ako vynikajúca ošetrovateľka.

(Anna zdvihne fotoaparát, Larry si prikryje tvár.)

LARRY: Nie, na fotkách vyzerám ako recidivista.

ANNA: Prosím, mám dnes narodeniny.

LARRY: (odkryje si tvár.) Naozaj?

(Anna ho odfotí)

ANNA: Áno. Naozaj. (pozrú sa jeden na druhého)

LARRY: Všetko najlepšie.

W. Shakespeare: **Sen noci svätojánskej** *(preklad Zora Jesenská)*

(dialóg: chlapec – dievča)

II. DEJSTVO 1. OBRAZ

DEMETRIUS: Nechcem ťa, neľúbim ťa, nechoď za mnou!
Zavraždím ho, keď ona vraždí mňa!
Vravela si, že sem išli do lesa,
a teraz ja tu diviem v divom lese,
že nenachádzam svoju Hermiu!
Strať sa mi z očí! Nebehaj už za mnou!

HELENA: Priťahujete ma, vy krutý magnet,
veď z kovu rýdzeho je moje srdce.
Odhoďte svoju príťažlivú silu,
len potom od vás môže odpadnúť.

DEMETRIUS: Klamem vás azda? Zaliečam sa vám?
Nehovorím vám z mosta doprosta,
že neľúbim vás, nemôžem vás ľúbiť?

HELENA: A za to ja vás ľúbim ešte väčšmi.
Váš psíček som, čím viac ma bijete,
tým väčšmi sa k vám túlim, Demetrius.
Len so mnou zachádzajte ako so psom:
kopte ma, bite, zanedbávajte,
zabúdajte, len to mi dovoľte,
mne nehodnej, nech idem za vami.

DEMETRIUS: O akú menšiu lásku môžem prosiť
- a ako veľmi by ma blažila! -
než aby som Vám bola to, čo pes?

DEMETRIUS: Nezväčšuj odpor, ktorý k tebe cítim.
Som chorý, keď len pozriem na teba.

HELENA: A ja som chorá, keď vás nevidím.

DEMETRIUS: Primálo dbáte na dievčenský stud,
keď z domu ušli ste a túlate sa
s človekom, ktorý o vás nestojí,
keď vzácny poklad svojho panenstva
nástrahám noci vystavujete
a pokušeniam pustej končiny.

HELENA: Česť vaša mi je zárukou. A potom -
niet noci tam, kde vidím vašu tvár,
nuž tak si myslím, že tu nie som v noci:
a nechybí mi sveta spoločnosť,
veď vy ste pre mňa celým, celým svetom.
Ako to, že som sama? Nie som sama,
keď celý svet sa na mňa prizerá.

DEMETRIUS: Utečiem ti a ukryjem sa v húšti
a dravcom ťa tu nechám napospas!

HELENA: Najdivší nemá také kruté srdce.
Utečte si: príbeh sa obráti:
prenasleduje Dafné Apolóna
a holubica orla, krotká laň
chce chytiť tigra. Márny je to hon,
keď honí strach a chrabrosť uteká!

DEMETRIUS: Mám dosť tých tvojich rečí, nechaj ma!
Lebo ak pôjdeš za mnou, na moj dušu,
ešte ti v hore kruto ublížim.
(Odíde.)

HELENA: Ach, v meste, v chráme, na poli a všade
mi kruto ubližuješ. Hanbi sa!
Veď tupíš vo mne celé ženské plemä.
Vy mužskí o lásku sa smiete biť,
my ženy nie. Len čakať, mlčať, sniť...
Za tebou pôjdem, nech sa, čo chce, stane:
aj smrť je sladká z ruky milovanej.
(Odíde.)

A. P. Čechov: **Tri sestry**

(dialóg – chlapec + dievča)

IV. Dejstvo

(Vchádzajú Irina a Tuzenbach.)

TUZENBACH: Hneď sa vrátim, láska.

IRINA: Kam ideš?

TUZENBACH: Musím ísť do mesta a potom... odprevadiť priateľov.

IRINA: To nie je pravda... Nikolaj, prečo si dnes taký roztržitý? *(Pauza.)* Čo sa to včera stalo pri divadle?

TUZENBACH: *(Netrpezlivé gesto.)* O hodinu sa vrátim a znova budem s tebou. (*Bozkáva jej ruku.)* Láska moja jediná... (*Pozerá jej do tváre.)* Päť rokov ťa milujem, a stále som si nezvykol, mám pocit, že si čoraz krajšia. Nádherné, fantastické vlasy! A oči! Zajtra si ťa odveziem, budeme pracovať, budeme bohatí, ožijú moje túžby. Budeš šťastná. Len jedno jediné: nemiluješ ma.

IRINA: To nie je v mojej moci! Budem tvoja žena, aj verná, aj poslušná, ale láska to nie je, nedá sa nič robiť! *(Plače.)* Ani raz v živote som nemilovala! Tak som túžila po láske, už dávno, dni a noci, ale moja duša je ako drahý klavír, ktorý je zamknutý a kľúč sa stratil.

(Pauza.)

Vyzeráš nepokojne.

TUZENBACH: Celú noc som nespal. Nepoznám vo svojom živote nič také strašné, čo by ma mohlo naľakať, ale ten stratený kľúč ma trápi a nedá mi spať. Povedz mi niečo. (Pauza) Povedz mi niečo...

IRINA: Čo? Čo? Dookola je všetko také tajomné, staré stromy stoja a mlčia... *(Položí si hlavu na jeho hruď.)*

TUZENBACH: Povedz mi niečo.

IRINA: Čo? Čo mám povedať? Čo?

TUZENBACH: Niečo.

IRINA: Prestaň! Prestaň!

(Pauza.)

TUZENBACH: Aké malichernosti, aké hlúpe maličkosti niekedy nadobudnú v živote význam, zrazu, z ničoho nič. Smeješ sa na nich ako predtým, považuješ ich za malichernosti, a len ideš, a cítiš, že nemáš silu zastaviť sa. Nebudeme o tom hovoriť. Som veselý. Akoby som prvýkrát v živote videl tieto jedle, javory, brezy a všetky na mňa zvedavo pozerajú a čakajú. Krásne stromy a život pod nimi by mal byť v podstate tiež krásny!

Musím už ísť, je čas... Tento strom vyschol, ale aj tak sa kýva spolu s druhými vo vetre. Mám pocit, že ak (aj) umriem, predsa (len) budem prítomný v živote, tak či onak. Zbohom, láska moja... *(Bozkáva jej ruku.)* Doklady, čo si mi dala, sú na stole, pod kalendárom.

IRINA: Idem s tebou.

TUZENBACH: *(Úzkostlivo.)* Nie, nie! (*Rýchlo ide, v aleji sa zastaví.)* Irina!

IRINA: Čo je?

TUZENBACH: *(Nevie, čo povedať.)* Dnes som ešte nemal kávu. Povedz, aby mi uvarili... *(Rýchlo odchádza.)*

W. Shakespeare: **Romeo a Júlia**

(preklad: Ľubomír Feldek)

(dialóg: chlapec – dievča)

II. DEJSTVO

5. VÝSTUP

(Postavu DOJKY prednesie člen komisie.)

JÚLIA: Ty chceš už ísť? Veď ešte nesvitá.
To nie je škovránok, ten vtáčik, čo ťa
vyľakal spevom. To je iba slávik.
Každú noc spieva na granátovníku.
Miláčik, uver, je to iba slávik.

ROMEO: Nie slávik. Je to ranný škovránok.
Ak mám ostať nažive,
musím ísť. Ak mám umrieť, ostanem.

JÚLIA: To nie je ranné svetlo. To je len
meteor, čo ti nebo zosiela,
aby sa na zemi stal tvojou fakľou
a posvietil ti cestou do Mantovy.
Miláčik, nechoď! Ešte nemusíš.

ROMEO: Tak nech ma chytia. Nech ma popravia.
Ak si to želáš, rád ti vyhoviem.
Sám budem tvrdiť: „To je iba sivý
mesačný odlesk, a nie brieždenie,
nie škovránok, čo rozvyzváňal svoju
pesničku na nebeskej zvonici!“
A neodídem. Ostanem. Smrť, vitaj,

keď Júlia si pre mňa teba pýta.
Miláčik, dobre. Ešte nesvitá.

JÚLIA: Ba svitá, svitá! Rýchlo nech si preč!
To spieva škovránok tak falošne,
že to až reže uši! Až to bolí!
Vraj jeho spev je balzam na srdce –
z tých našich robí iba franforce.
Stŕha nám jeho škrekot pery z pier –
hneď zrána bude z teba štvaná zver.
Musíš ísť! Z tmy sa svetlo derie von.

ROMEO: Zo svetla tma. Tma súdená nám dvom.

DOJKA: Slečna!

JÚLIA: Dojka?

DOJKA: Do vašej izby mieri mamička.
Rozbrieždilo sa. Rozlúčte sa s ním!

Odíde.

JÚLIA: Deň vpustím dnu a život vypustím.

ROMEO: Miláčik, zbohom. Ešte bozk – a padám.

JÚLIA: Ach, milý manžel, nestrácam ťa hádam.
Každý deň, každú hodinu sa ozvi!
Minúta bez teba je ako rok.
Nenechaj ma tak prudko zostarnúť,

Romeo! Vráť sa späť na moju hruď!

ROMEO: Zbohom.
Hneď, ako len to bude možné, sa ti,
miláčik, ozvem. Čo som sľúbil, platí.

JÚLIA: Uvidíme sa ešte niekedy?

ROMEO: Jasné. A z toho, čo nás teraz morí,
budú raz naše sladké rozhovory.

JÚLIA: Srdce mi stisla však zlá predtucha.
Akoby si tam dole ležal mŕtvy –
vidím ťa na dne hrobu. To ma klame
zrak, alebo si ozaj taký bledý?

ROMEO: Miláčik! Zbledne ten, kto smutný je.
Aj ty si zbledla. Zbohom. Adié.
Odíde.

JÚLIA: Ach, osud! Vravia, že si prelietavý.
Ak je to pravda, unudíš sa na smrť
s ním, takým verným. Len buď vrtkavý,
a keď ti začne už ísť na nervy,
vráť mi ho nazad!

Carlo Goldoni: **Če-č e-čertice**

(dialóg – dievča + dievča)

LUCIETTA: Ale pozrime sa. Vyzerá to tak, že môj brat ťa už nechce? No a čuduješ sa? Veď si ho ani nezaslúžiš!

ORSETTA: To je toho! Nájdem si lepšieho!

LUCIETTA: A ako ho nájdeš? So sviecou?

ORSETTA: S tvojou už určte nie!

LUCIETTA: Veľa nechýbalo a bol by ťa zmlátil.

ORSETTA: Mlátiť, to vieš aj ty – ale len tou sprostou papuľou.

LUCIETTA: To by som musela najprv osprostieť od teba, ty fľandra!

ORSETTA: Nepleť si ma so sebou, ja som slušné dievča.

LUCIETTA: Hej, len čudné, že to ešte nikto nezbadal.

ORSETTA: Zavri si už tú svoju nevymáchanú…

LUCIETTA: Nevymáchanú ju máš ty! Daj si pozor, keď budú páliť mrciny,

ORSETTA: Ty si daj väčší!

LUCIETTA: A prečo? Mňa si s tebou nespletú.

ORSETTA: Choď sa schovať a nerob hanbu v okne!

LUCIETTA: Stačí, keď ty v ňom vrabce strašíš! (*Odíde*.)

ORSETTA: Chudera ušubraná! So mnou sa chceš zrovnávať? Ja sa vydám aj o polnoci – ale ty? Chlap, čo by si ťa vzal, sa ešte nenarodil. Aj ten blázon Titta-Nane, čo už skoro skočil do tvojho klepca, našťastie včas dostal rozum. Došlo mu to! Už ťa nechce Titta-Nane, už na teba kašle!

LUCIETTA: *(Vráti sa*). A ja kašlem naňho! Aj keby ma chcel, ja ho už nechcem!

ORSETTA: Keď nedočiahneš na hrozno, je kyslé, čo?

LUCIETTA: Pravdaže kyslé – akurát dobré pre tú tvoju usoplenú sestru.

ORSETTA: Daj jej pokoj, nemáš na ňu!

LUCIETTA: Keď sa budem chcieť ja vydať, preberať si budem!

ORSETTA: Ja viem! Medzi trdlami!

LUCIETTA: Ešte slovo a všetky vlasy ti vytrhám!

ORSETTA: (*Posmieva sa Luciette*). Mám strach, či sa ťa zľaknem!

LUCIETTA: Už si sa zľakla - len sa pozri pod seba!

ORSETTA: To je fakt, každý sa musí zľaknúť, kto sa na teba pozrie!

LUCIETTA: Škoda každej minúty, čo stratí niekto s tebou! (*Odíde*.)

ORSETTA: Tak nestrácaj a utop sa! *(Odíde.)*

LUCIETTA: *(Vráti sa.*) Orsetta-Išlovajcedosveta!

ORSETTA: (*Vráti sa*.) Lucietta-Omeleta!

LUCIETTA: Pfuj! (*Odíde.)*

ORSETTA: Medúza sopľavá! *(Odíde.)*

LUCIETTA: *(Vráti sa.)* Chobotnica zauzlovaná!

ORSETTA: *(Vráti sa.)* Morská panna bez chvosta!

J. B. Moliére: **Mizantrop**

(dialóg: chlapec – chlapec)

I. DEJSTVO / 1. VÝSTUP

FILINT: Čo sa to s vami stalo?

ALCEST: Prosím, nechajte ma.

FILINT: Znova tie vrtochy – tvár zachmúrená, nemá...

ALCEST: Choďte preč! Na reči už vôbec nemám chuť.

FILINT: Kým vybúšite, treba ľudí vypočuť.

ALCEST: Počúvať sa mi nechce, keď ma všetko zlostí.

FILINT: Nemôžem pochopiť váš záchvat mrzutosti, hoc ako priatelia sa dávno poznáme...

ALCEST: Priatelia? Nedržte ma v svojom zozname,
nestaval som sa proti priateľskému citu,
no po tej komédii, čo ste zahrali tu,
vám vravím do očí: je koniec – a to hneď.
Vo vašom podlom srdci pre mňa miesta niet.

FILINT: Alcest, tak veľmi som vás urazil, môj milý?

ALCEST: Ach, keby ste sa aspoň hanbou zapýrili?

FILINT: Ak niekto v náručie ťa zovrie natešene,
patrí sa splatiť mu to v takej istej mene,
splať bozkom bozk a tým si nové bozky kúp,
odmeňuj službu službou, za sľub dávaj sľub.

ALCEST: Takýto nízky zvyk len odpor vo mne budí,
hoci mu holduje dosť vašich módnych ľudí.
Čo máte z toho, ak vás dneska niekto chváli,
podkuruje vám, aký ste len dokonalý,
a líškavo vám veľkú úctu vysloví,
keď zajtra bľaboce to isté lumpovi?

FILINT: Kto žije medzi ľuďmi, musí sa k nim milo
a prívetivo správať – tak už sa to vžilo.

ALCEST: Nemáte, Filint, pravdu: trestal by som hneď
ten obchod s priateľstvom, čo zahanbuje svet.
Sme ľudia: nech nám srdcia úprimnosťou búšia,
nech v slovách prejaví sa celá naša duša,
nech srdce hovorí. A úprimný náš cit
za maskou zdvorilosti nesmie živoriť.

FILINT: Nech by tu niekto počul vaše táranie,
tak od rehotu zrádnik dostane.

ALCEST: To by si zaslúžil.

FILINT: Vy želáte si stále,
aby v nás všetkých všetko bolo dokonalé,
ale či ste tie cnosti vzorne rozvité
objavili aj v žene, ktorú ľúbite?
Čo pri ostatných budí vo vás rozhorčenie,
to všetko odpúšťate tejto krásnej žene?
U sladkej bytosti už hriechov zrazu niet ?
Nevidíte ich – a či chcete nevidieť ?

ALCEST: Hoci ma očarila táto mladá vdova,
viem presne posúdiť jej skutky a jej slová.
Spitý jej krásou verím, že jej dušu mladú
zachráni moja láska od každého pádu.

FILINT: Nuž, ak to zvládne, veru veľa dokáže.
A vy ste si jej láskou istý?

ALCEST: Pravdaže!